

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 23.9.2005
KOM(2005) 450 lopullinen

2005/0179 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS

**koulutukseen liittyvästä valtioiden rajat ylittävistä liikkuvuudesta yhteisössä:
Liikkuvuutta koskeva eurooppalainen laatuperuskirja**

(komission esittämä)

PERUSTELUT

1) EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perusteet ja tavoitteet**

Liikkuvuus on yksi Euroopan unionin koulutuspolitiikan päätavoitteista, joista määrätään perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklassa. Liikkuvuus auttaa kehittämään tietoisuutta Euroopan kansalaisuudesta ja eurooppalaisuudesta lisäämällä eri kulttuurien ja kielten ymmärtämystä, mutta se tukee myös Euroopan koulutusalueen luomista Lissabonissa maaliskuussa 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Unionin koulutusohjelmat ovat perustamisestaan lähtien edistäneet merkittävästi tämän tavoitteen saavuttamista. Erasmus-ohjelma, jonka puitteissa yli 1 000 000 nuorta on opiskellut toisessa jäsenvaltiossa osana korkeakouluopintojaan, on hyvä esimerkki vakiintuneesta toimesta: se on yksi harvoista EU:n toimista, jonka erittäin monet kansalaiset tunnistavat. Näillä ohjelmilla, jotka kattavat koulut, korkeakoulut, ammatillisen koulutuksen sekä aikuiskoulutuksen,¹ on osaltaan lisätty tunnetta Euroopan kansalaisuudesta sekä osallistujien että heidän lähiympäristönsä (vanhempien, perheen, ystävien ja työtovereiden) keskuudessa.

Tällä ehdotuksella on seuraavat päätavoitteet:

- Vahvistetaan yhteiset periaatteet, joiden käytöllä saadaan parannettua koulutukseen liittyvän kaikenlaisen organisoidun liikkuvuuden tehokkuutta ja toimivuutta.
- Tarjotaan lähtökohta kaikille sidosryhmille liittyen yhdenmukaiseen elinikäisen oppimisen ohjelmaan, jota komissio on ehdottanut vuosiksi 2007–2013.

Ehdotuksen hyväksymisestä odotetaan useita positiivisia tuloksia:

- o Lisätään koulutukseen liittyvän liikkuvuuden kannustamista. Se on arvokasta henkilökohtaisen kehityksen kannalta, mutta sillä myös annetaan unionin kansalaisille mahdollisuus harjoittaa perusoikeuksiaan eli liikkua ja asua vapaasti jäsenvaltioiden alueella.
- o Liikkuvuus rikastaa oppimiskokemuksia ja kannustaa tietojen siirtämiseen ja näin myös kohottaa Euroopan koulutusjärjestelmien yleistä laatutasoa. Tämä tukee Eurooppaa sen pyrkimyksissä tulla maailman innovatiivisimmaksi ja kilpailukykyisimmäksi tietoon perustuvaksi taloudeksi.
- o Myönteisten vaikutusten odotetaan näkyvän myös työmarkkinoilla, Euroopan tason tutkimusresursseissa ja uusissa koulutusohjelmissa, joita komissio ehdotti vuonna

---

¹ Sokrates-ohjelma kattaa kouluopetuksen (Comenius), korkea-asteen koulutuksen (Erasmus) ja aikuiskoulutuksen (Grundtvig); Leonardo da Vinci -ohjelma puolestaan kattaa ammatillisen koulutuksen.

2004.

Tällä ehdotuksella ei pyritä luomaan sitovia Euroopan tason lainsäädäntöpuitteita. Vaikka perustamissopimus mahdollistaisikin tämän – mitä se ei tee –, se olisi täysin epäasianmukaista. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin toteuttaa asianmukaiseksi katsomiaan toimia suosituksen innoittamana. Suositus on – perusluonteensa vuoksi – tarkoitettu lähtökohdaksi, jolla pyritään edistämään liikkuvuusikäntöjen avoimuutta ja koordinoitua sekä keskinäistä ymmärrystä.

- **Yleistä**

EU:n toimielimet ovat laatineet viiden viime vuoden aikana lukuisia liikkuvuuteen liittyviä asiakirjoja. Näistä tärkeimpiä ovat seuraavat:

Pariisissa syyskuussa 2000 pidetyn opetusministereiden epävirallisen kokouksen jälkeen Nizzassa joulukuussa 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti liikkuvuutta koskevan toimintasuunnitelman. Se sisältää liikkuvuuteen liittyvien toimenpiteiden välineistön, johon kuuluvat liikkuvuuden edistäminen ja rahoitus, liikkuvuustyypit sekä tavat, miten voidaan parhaiten hyödyntää liikkuvuuskausia ja varmistaa hankitun kokemuksen tunnustaminen.

Sen jälkeen heinäkuussa 2001 annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus 2001/613/EY opiskelijoiden, koulutuksessa olevien, vapaaehtoisten, opettajien ja kouluttajien liikkuvuudesta Euroopan yhteisössä.² Suosituksella luotiin puitteet, joilla edistetään poliittista yhteistyötä ja lisätään yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen liittyvää liikkuvuutta. Sen tarkoituksena oli poistaa liikkuvuuden esteet, taata parempi valmistautuminen ja tehokkaampi vastaanotto sekä käsitellä ulkomailla hankitun kokemuksen tunnustamiseen liittyviä ongelmia.

Suosituksessa myös kehoitettiin komissiota perustamaan jäsenvaltioiden asiantuntijoista koostuva ryhmä koordinoimaan suosituksen täytäntöönpanoa. Tämä suositusehdotus perustuu juuri kyseisen ryhmän työskentelyyn, josta se viimeksi raportoi vuonna 2004 joka toinen vuosi annettavassa raportissaan.

Komissio hyväksyi helmikuussa 2002 ammattitaitoa ja liikkuvuutta koskevan toimintasuunnitelman³, jonka tavoitteena on edistää työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatetta, korostaa liikkuvuuden merkitystä EU:n työllisyysstrategian kannalta sekä avata Euroopan työmarkkinat niin, että ne ovat kaikille avoinna vuodesta 2005 lähtien.

Tämän lisäksi komissio järjestää vuonna 2006 Euroopan työntekijöiden liikkuvuuden teemavuoden, jolla halutaan lisätä tietoa alaa koskevasta lainsäädännöstä, esimerkiksi eläkeoikeuksien siirrettävyydestä, liikkuvuuden eduista työntekijän urakehitykselle sekä liikkuvuutta tukevista yhteisön välineistä.

Lisäksi komissio antoi vuonna 2001 eurooppalaisen tutkimusalueen liikkuvuusstrategiaa koskevan tiedonannon⁴, jota neuvosto tuki,⁵ ja siinä kartoitettiin

---

² EYVL L 215, 9.8.2001, s. 30.

³ KOM(2002) 72 lopullinen.

⁴ KOM(2001) 331 lopullinen, 20.6.2001.

sekä yhteisön että jäsenvaltioiden tasolla toteutettavia konkreettisia toimia, joilla voidaan hyödyntää liikkuvuutta keskeisenä välineenä urakehityksen ja Euroopan tutkimusalueen syntymisen kannalta ja ennakoedellytyksenä Euroopan tutkimuskapasiteetin ja -resurssien kehittymiselle.

Tämän jälkeen liikkuvuutta koskevia kysymyksiä on käsitelty Koulutus 2010 -toimintaohjelmassa, joka on koulutusta koskeva osio Lissabonin strategiassa. Jäsenvaltiot ja komissio tekevät ohjelman puitteissa yhteistyötä koulutuspolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä. Liikkuvuutta koskevat kysymykset on erikseen mainittu yhtenä ohjelman 13 tavoitteesta; ohjelma hyväksyttiin Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa. Neuvosto ja komissio toimittivat helmikuussa 2004 Eurooppa-neuvostolle prosessia koskevan ensimmäisen yhteisen väliraporttinsa⁶, jossa korostetaan, että on tarpeen lisätä koulutukseen liittyvän liikkuvuuden määrää ja laatua.

Osana Koulutus 2010 -ohjelman seuranta ensimmäisen suosituksen mukaisesti perustettu asiantuntijaryhmä laati ehdotuksen koulutukseen liittyvää liikkuvuutta koskevasta laatuperuskirjasta. Sen keskeinen sisältö esiteltiin Rotterdamissa 12. heinäkuuta 2004 pidetyssä opetusministerien epävirallisessa kokouksessa. Puheenjohtajavaltio Alankomaat totesi, että keskusteluissa päästiin yksimielisyyteen periaatteista ja että niitä voitaisiin käyttää perustana liikkuvuuden laadullisille näkökohdille uusissa koulutusalan ohjelmissa.⁷

Tässä suositusehdotuksessa, joka perustuu suurelta osin edellä mainittuun työhön, esitetään selkeässä muodossa edellä esitetyt periaatteet, joita on täydennetty liikkuvuuteen liittyvien muiden alojen aineistolla (esim. nuorisoasiat). Nimessä on käytetty termiä ”peruskirja” ehdotettujen periaatteiden merkityksen korostamiseksi.

On muistettava, että suosituksella täydennetään alalla voimassa olevia asiakirjoja, erityisesti eurooppalaista tutkijoiden peruskirjaa.⁸

- **Nykyiset säännökset ehdotuksen käsittelemällä alalla**

Ehdotetulla suosituksella täydennetään opiskelijoiden, koulutuksessa olevien, vapaaehtoisten, opettajien ja kouluttajien liikkuvuudesta Euroopan yhteisössä 10. heinäkuuta 2001 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston suositusta 2001/613/EY.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen ja tavoitteiden kanssa**

Ehdotus on täysin yhdenmukainen Euroopan unionin muun politiikan ja tavoitteiden kanssa.

---

⁵ Neuvoston päätöslauselma 10.12.2001, EYVL C 367, 21.12.2001.

⁶ KOM(2003) 685 lopullinen; neuvosto 6905/04 EDUC 43.

⁷ http://eu2004.minocw.nl/docs/nl/presidency_conclusions_rotterdam.pdf

⁸ EUVL L 75, 22.3.2005.

2) ASIAAN LIITTYVIEN OSAPUOLTEN KUULEMINEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

- **Asiaan liittyvien osapuolten kuuleminen**

Kuulemismenettely, tärkeimmät kohderyhmät ja yleiskuvaus osallistujista

Kohdassa 1 kuvattiin tekstin valmistelua ja vuonna 2001 annetun suosituksen mukaisesti perustetun jäsenvaltioiden asiantuntijoista koostuvan ryhmän tehtäviä. Jäsenvaltioita edustavan ryhmän jäsenet ovat tunnustettuja asiantuntijoita, eikä muiden ulkoisten asiantuntijoiden käyttöä ole pidetty tarpeellisena.

Yhteenveto vastauksista ja niiden huomioon ottamisesta

Ks. suosituksen 2001/613/EY seurantaan koskeva ensimmäinen raportti.

- **Asiantuntijalausunnot**

Ulkoisia asiantuntijoita ei tarvittu.

- **Vaikutusten arviointi**

Ehdotuksen tarpeesta, soveltamisalasta sekä mahdollisista taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista on jo keskusteltu, ja ne on vahvistettu työryhmässä jäsenvaltioiden kanssa sekä Rotterdammassa 11.–13. heinäkuuta 2004 pidetyssä opetusministereiden epävirallisessa kokouksessa. Muuta vaikutustenarviointia ei pidetty tarpeellisena.

3) EHDOTUKSEN OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

- **Tiivistelmä ehdotetuista toimista**

Suosituksessa on kymmenen suuntaviivaa, jotka on pääasiassa osoitettu liikkuvuudesta vastaavalle lähettävälle ja vastaanottavalle organisaatiolle. Ne voidaan esittää tiivistettynä seuraavasti:

A. Ennen lähtöä:

Varmistetaan, että osallistujat saavat luotettavia ohjeita ja tietoja liikkuvuutta koskevista mahdollisuuksista ja edellytyksistä, laaditaan liikkuvuudelle puitteet tarjoava opintosuunnitelma, varmistetaan osallistujan valmistautuminen, etenkin kielitaidon kannalta, ja varmistetaan, että liikkuvuuskokemus edistää henkilökohtaista ja ammatillista kehitystä.

B. Vastaanottavassa maassa oleskelun aikana:

Tarjotaan osallistujille kieleen ja käytännön asioihin liittyvää tukea, esimerkiksi matkustamiseen, vakuutuksiin, oleskeluvaatimukseen, sosiaaliturvaan, sosiaalipalveluihin, verotukseen ja asumiseen liittyvää tietoa ja/tai apua, ja nimitetään

mentori, joka tukee ja neuvoo osallistujaa, jotta tämän integroituminen onnistuisi.

C. Liikkuvuusjakson jälkeen:

Varmistetaan saatujen todistusten tai suoritettujen opinto-/harjoittelujaksojen tunnustaminen, avustetaan osallistujia palaamaan sosiaaliseen tai opiskelu-/ammattiympäristöön varsinkin pitkän liikkuvuusjakson jälkeen, arvioidaan liikkuvuuden tulokset ja neuvotaan, miten osallistujat parhaiten voisivat hyödyntää ulkomailla hankittuja taitoja.

D. Yleisesti:

Selvitetään, kuka on vastuussa suosituksen eri osien täytäntöönpanosta.

Peruskirjaa olisi pidettävä ”yleisesti kattavana” sikäli, että se kattaa kaikki mahdolliset koulutukseen liittyvät liikkuvuusmuodot: virallisissa rakenteissa ja niiden ulkopuolella tapahtuvan oppimisen, lyhyet ja pitkät jaksot, korkeakouluissa ja työn ohella tapahtuvan oppimisen, nuoret ja aikuisopiskelijat jne. Tämän vuoksi ehdotus on väistämättä yleisluonteinen, koska näin lyhyessä tekstissä ei pystytä käsittelemään kaikkia mahdollisia tapauksia. Sen periaatteita onkin mukautettava olosuhteiden mukaan, ja joissakin tapauksissa jotkin kohdat ovat paremmin tai heikommin sovellettavia. Peruskirjaan sisältyy periaatteita, jotka muodostavat lähtökohdan Euroopan tasolla ja joita voidaan mukauttaa yksittäisten tapausten mukaan.

• **Oikeusperusta**

Ehdotuksen oikeusperustana on perustamissopimuksen 149 artiklan 4 kohta ja 150 artiklan 4 kohta. Ensin mainitussa artikkelissa käsitellään yleissivistävää koulutusta ja jälkimmäisessä ammatillista koulutusta. Molemmat mahdollistavat sen, että neuvosto ja Euroopan parlamentti voivat yhteispäätösmenettelyllä antaa suosituksia artikloissa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi; tavoitteista yksi on juuri liikkuvuuden tukeminen (149 artiklan 2 kohdan toinen luetelmakohta, 150 artiklan 2 kohdan kolmas luetelmakohta).

• **Toissijaisuusperiaate**

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan siltä osin kuin ehdotus ei kuulu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan.

Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa ehdotuksen tavoitteita seuraavasta syystä:

Liikkuvuuden kansainvälisen luonteen vuoksi sitä on vaikea kattaa vain yksittäisessä jäsenvaltiossa.

Ehdotuksen tavoitteet saavutetaan paremmin yhteisön toimilla seuraavista syistä:

Jäsenvaltiot eivät voi saavuttaa ehdotuksen tavoitteita yhtä tehokkaasti kuin unioni. Liikkuvuuden kansainvälisen luonteen vuoksi sitä on vaikea kattaa vain yksittäisessä jäsenvaltiossa.

Ei-rajoittavan yhteisön välineen käyttö on tehokas tapa hyväksyä tunnustettu Euroopan tason lähtökohta, jolla tuetaan organisaatioita kaikissa jäsenvaltioissa.

Tekstissä rajoitutaan käsittelemään tekijöitä, joiden hyväksyminen on hyödyllistä Euroopan tasolla; esimerkiksi rahoituksen rakenteeseen ja alkuperään tai käytännön järjestelyihin liittyvät kysymykset jätetään jäsenvaltioissa ja liikkuvuusorganisaatioissa niistä vastaavien tahojen hoidettavaksi.

Näin ollen ehdotuksessa noudatetaan toissijaisuusperiaatetta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotuksessa noudatetaan suhteellisuusperiaatetta seuraavista syistä:

Ehdotuksessa rajoitutaan siihen, mikä on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Siitä ei aiheudu taloudellisia tai hallinnollisia rasitteita tai kustannuksia.

On muistettava, että jäsenvaltiot – vuoden 2001 suosituksen mukaisesti perustetussa asiantuntijaryhmässä olevien edustajiensa kautta – ovat osallistuneet valmistelutyöhön ja tukevat ehdotusta.

- **Säädöstyypin valinta**

Ehdotettu säädöstyypin: suositus.

Muut säädöstyypit eivät tule kyseeseen seuraavista syistä:

Tämä ehdotus on jatkoa asiaa koskevalle ensimmäiselle suositukselle (2001/613/EY), ja tuolloin yhteisö valitsi kyseisen säädöstyypin. Katso myös 149 artiklan 4 kohta.

4) VAIKUTUKSET TALOUSARVIOON

Ehdotuksella ei ole vaikutusta yhteisön talousarvioon.

5) LISÄTIEDOT

- **Euroopan talousalue**

Ehdotus on Euroopan talousalueen kannalta merkityksellinen, minkä vuoksi se on ulotettava kattamaan myös Euroopan talousalue.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS

**koulutukseen liittyvästä valtioiden rajat ylittävstä liikkuvuudesta yhteisössä:
Liikkuvuutta koskeva eurooppalainen laatuperuskirja**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 149 artiklan 4 kohdan ja 150 artiklan 4 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen⁽⁹⁾,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽¹⁰⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁽¹¹⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä⁽¹²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Koulutukseen liittyvä liikkuvuus on olennainen osa henkilöiden vapaata liikkuvuutta – yhtä perustamissopimuksen suojaamista perusvapauksista – ja yksi Euroopan unionin päätavoitteista yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla. Se onkin keskeinen väline Euroopan koulutusalueen luomisessa ja eurooppalaisen tietoisuuden kehittämisessä.
- (2) Koulutukseen liittyvän liikkuvuuden ja koulutusalan vaihtotoiminnan tehostaminen Euroopassa on yksi tavoitteista työohjelmassa, jolla pyritään saamaan Euroopasta innovatiivisin ja kilpailukykyisin tietoon perustuva talous vuoteen 2010 mennessä.¹³ Vuonna 2006 järjestettävä työntekijöiden liikkuvuuden teemavuosi edistää osaltaan tätä tavoitetta.

---

⁹ EUVL C , , s. .

¹⁰ EUVL C , , s. .

¹¹ EUVL C , , s. .

¹² EUVL C , , s. .

¹³ Lissabonin strategia, puheenjohtajan päätelmät <http://www.kbn.gov.pl/is2000/pdf/word5.PDF>

- (3) Vuonna 2001 annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston ensimmäinen suositus¹⁴, jolla pyrittiin helpottamaan liikkuvuuteen kannustavia yhteisön toimia.
- (4) Edellä mainitun suosituksen III.a kohdan mukaisesti komission perustaman asiantuntijaryhmän työssä ja ensimmäisessä seurantaraportissa tuodaan kyllä esiin sekä kansallisella että yhteisön tasolla saavutettu edistys koulutukseen liittyvässä liikkuvuudessa mutta osoitetaan myös tarve kiinnittää huomiota liikkuvuuden lisäämisen ohella varsinkin sen laadun parantamiseen.
- (5) Tavoite voidaan saavuttaa antamalla suosituksen muodossa liikkuvuutta koskeva laatuperuskirja, jossa esitetään joukko alaa koskevia periaatteita, joiden täytäntöönpano on vapaaehtoista.
- (6) Laatuperuskirja sisältää koulutukseen liittyvän liikkuvuuden taustalla olevat periaatteet ja muodostaa näin ollen puitteet, joiden avulla voidaan lisätä koulutusvaihtoa, kehittää opiskelujakson tunnustamista ja parantaa luottamusta viranomaisten, organisaatioiden ja kaikkien sidosryhmien välillä.
- (7) Liikkuvuudesta saatavat edut riippuvat suuresti käytännön järjestelyiden – valmistelun, tuen ja tunnustamisen – laadusta. Liikkuvuuteen liittyvät ihmiset ja organisaatiot voivat parantaa huomattavasti sen arvoa huolellisen suunnittelun ja asianmukaisen arvioinnin avulla.
- (8) Olisi suotavaa, että kyseisissä periaatteissa ei katettaisi pelkkää liikkuvuusjaksoa vaan myös sitä edeltävä ja seuraava jakso.
- (9) Ennalta olisi laadittava oppimissuunnitelma. Lisäksi osallistujien yleinen valmistelu on tarpeen.
- (10) Ulkomailla vietetyn jakson osalta liikkuvuuden laatua voidaan parantaa nimeämällä osallistujalle mentori. Vastaanottavassa maassa suoritettujen kurssien ja/tai koulutuksen sekä niiden keston yksityiskohtainen ja selkeä kuvaus helpottaa jakson tunnustamista paluun jälkeen.
- (11) Kaikki rahoitukseen liittyvät kysymykset – erityisesti mitä rahoitustukea on käytettävissä ja kuka vastaa kustannuksista – olisi ratkaistava ennen lähtöä.
- (12) Avoimuus ja hyvä hallintotapa edellyttävät liikkuvuusohjelman kustakin vaiheesta ja toimesta vastaavien organisaatioiden ja henkilöiden selkeää määrittelyä.
- (13) Liikkuvuustoimien laadun varmistamiseksi on suotavaa soveltaa edellä mainittuja periaatteita ja suosituksia kaikenlaiseen liikkuvuuteen, jonka tarkoituksena on oppiminen tai ammatillinen kehitys (esim. yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, virallisissa rakenteissa ja niiden ulkopuolella tapahtuva oppiminen, myös nuorten vapaaehtoistyö, lyhyet ja pitkät liikkuvuusjaksot, koulussa, korkeakoulussa tai työssä tapahtuva oppiminen sekä nuoret ja aikuisopiskelijat).

---

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus 2001/613/EY, annettu 10. heinäkuuta 2001, opiskelijoiden, koulutuksessa olevien, vapaaehtoisten, opettajien ja kouluttajien liikkuvuudesta Euroopan yhteisössä, EYVL L 215, 9.8.2001, s. 30.

- (14) Jäsenvaltiot voivat mukauttaa laatuperuskirjan täytäntöönpanon olosuhteiden mukaan, eli ne voivat mukauttaa sitä erityistilanteisiin ja -ohjelmiin, tehdä joistakin kohdista velvoittavia ja pitää toisia vapaaehtoisina.
- (15) Koska tämän suosituksen tavoitteet, jotka koskevat kaikkia jäsenvaltioita, voidaan paremmin saavuttaa yhteisön tasolla, yhteisö voi toteuttaa toimia perustamissopimuksen 5 artiklassa määrätyn toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseissä artiklassa määrätyn suhteellisuusperiaatteen noudattamiseksi tässä suosituksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

SUOSITTELEVAT, että jäsenvaltiot hyväksyvät liitteenä olevan liikkuvuutta koskevan eurooppalaisen laatuperuskirjan välineeksi, jolla voidaan parantaa henkilökohtaista ja ammatillista kehitystä.

KEHOTTAVAT jäsenvaltioita sisällyttämään edellä esitettyjen suositusten perusteella toteutettuja toimia koskevat yleiset tiedot ja arvioinnit raporttiinsa, jonka ne esittävät Koulutus 2010 -toimintaohjelman puitteissa, tämän suosituksen antamista seuraavasta toisesta vuodesta lähtien.

KEHOTTAVAT komissiota

- tekemään edelleen yhteistyötä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa, jotta saadaan vaihdettua hyödyllisiä tietoja ja kokemuksia tässä suosituksessa esitettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanosta
- pitämään tätä suositusta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston suositusta 2001/613/EY yhtenä kokonaisuutena ja sen vuoksi sisällyttämään siltä vaaditut joka toinen vuosi toimitettavat raportit Koulutus 2010 -toimintaohjelman yleisiin raportteihin.

Tehty Brysselissä [...] päivänä [...]kuuta [...].

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE

1. LIKKUVUUTTA KOSKEVA EUROOPPALAINEN LAATUPERUSKIRJA

Liikkuvuus on aina kiinnostanut eri sidosryhmiä, ja sen asemaa vielä vahvistettiin liikkuvuutta koskevalla toimintasuunnitelmalla¹⁵ vuonna 2000 sekä 10. heinäkuuta 2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksella¹⁶. Suosituksen soveltamisala oli laaja, siinä käsiteltiin kaikenlaisia tärkeitä liikkuvuuteen liittyviä kysymyksiä, ja se oli kohdistettu kaikille, jotka voisivat hyötyä opiskelujaksosta ulkomailla (sekä virallisissa rakenteissa että niiden ulkopuolella), mukaan lukien opiskelijat, opettajat, kouluttajat, vapaaehtoiset ja koulutuksessa olevat. Toisella suosituksella, josta tämä laatuperuskirja muodostaa olennaisen osan, on sama soveltamisala, mutta siinä keskitytään liikkuvuuden laatuäkökohtiin, kuten ensimmäisen suosituksen jälkeen perustettu asiantuntijaryhmä ehdotti.¹⁷ Sillä pyritään varmistamaan, että liikkuvuustoimiin osallistuneet saavat myönteisiä kokemuksia sekä vastaanottavassa maassa että omassa maassaan palaamisensa jälkeen.

Laatuperuskirjassa esitetään suuntaviivoja, joita sovelletaan yksittäisten nuorten tai aikuisten harjoittamaan liikkuvuuteen, joka liittyy virallisissa rakenteissa tai niiden ulkopuolella tapahtuvaan oppimiseen ja joka kehittää heitä henkilökohtaisesti ja ammatillisesti. Sen on tarkoitus toimia viiteasiakirjana, jonka sisältöä voidaan mukauttaa liikkuvuuden keston, erilaisten koulutus- ja nuorisotoimien erityispiirteiden sekä osallistujien tarpeiden perusteella. Siinä käsitellään pääasiassa koulutukseen liittyvää liikkuvuutta, mutta nämä laatusuuntaviivat ovat hyödyllisiä myös muuntyyppisen, esimerkiksi työhön liittyvän liikkuvuuden kannalta.

1. Ohjeita ja tietoa

Liikkuvuudesta mahdollisesti kiinnostuneiden pitäisi saada luotettavista lähteistä ohjeita ja tietoa liikkuvuusmahdollisuuksista ja ehdoista, joilla siihen voi osallistua.

2. Opintosuunnitelma

Ennen koulutukseen liittyvien liikkuvuustoimien toteuttamista kaikkien asiaan liittyvien osapuolien, mukaan luettuna lähettävä ja vastaanottava organisaatio sekä osallistujat, olisi laadittava ja hyväksyttävä opintosuunnitelma. Suunnitelmassa olisi esitettävä tavoitteet ja odotetut tulokset sekä tapa, millä niihin pyritään.

3. Räätelöinti

Koulutukseen liittyvän liikkuvuuden olisi sovittava mahdollisimman hyvin osallistujien omiin koulutusväyliin, taitoihin ja motivaatioon, ja se olisi suunniteltava kehittämään tai tukemaan niitä.

4. Yleiset valmistelut

---

¹⁵ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma, annettu 14. joulukuuta 2000, liikkuvuutta koskevasta toimintasuunnitelmasta, EYVL C 371, 23.12.2000.

¹⁶ EYVL 215, 8.8.2001, s. 30.

¹⁷ KOM(2004) 21.

Osallistujien valmistautuminen ennalta on keskeisen tärkeää, ja se olisi sovitettava heidän erityistarpeidensa mukaan. Valmistautumiseen pitäisi sisältyä kielellisiä, pedagogisia, käytännön, hallinnollisia, oikeudellisia, henkilökohtaisia, kulttuurisia ja rahoituksellisia näkökohtia tarpeen mukaan.

5. Kielelliset näkökohdat

Kielitaito on olennaista tehokkaan oppimisen kannalta. Osallistujien samoin kuin lähettävän ja vastaanottavan laitoksen olisi kiinnitettävä erityishuomiota kielelliseen valmistautumiseen. Liikkuvuusjärjestelyihin olisi sisällyttävä

- ennen lähtöä kielitaidon arviointi ja mahdollisuus käydä kursseja vastaanottavan maan kielellä ja opetuskielellä, jos ne eivät ole sama
- kieleen liittyvä tuki ja neuvonta vastaanottavassa maassa.

6. Logistinen tuki

Osallistujille olisi tarjottava riittävää logistista tukea. Tähän voi sisältyä matkajärjestelyjä, vakuutuksia, oleskelu- tai työlupia, sosiaaliturvaa, asumista sekä muita käytännön näkökohtia koskevien tietojen ja ohjeiden antaminen, myös sellaisten, jotka liittyvät oleskelun aikaisiin turvallisuusnäkökohtiin.

7. Mentorointi

Vastaanottavan organisaation (oppilaitoksen, nuorisojärjestön, yrityksen jne.) olisi osoitettava mentori, joka vastaa osallistujien auttamisesta, jotta nämä integroituvat vastaanottavaan ympäristöön, ja toimii yhteyshenkilönä, jos tarvitaan lisäapua.

8. Tunnustaminen

Jos ulkomailla suoritettu opinto- tai harjoittelujakso on olennainen osa virallista opinto- tai harjoitteluohjelmaa, se olisi todettava opintosuunnitelmassa, ja osallistujille olisi tarjottava apua, jotta jakson asianmukainen tunnustaminen ja sertifiointi taataan. Tunnustamiseen liittyvät seikat olisi vahvistettava opintosuunnitelmassa. Muuntyyppisessä liikkuvuudessa, etenkin muissa kuin virallisissa rakenteissa tapahtuvan koulutuksen osalta, olisi annettava todistus, jotta osallistuja voi osoittaa aktiivisen osallistumisen ja oppimistulokset tyydyttävästi ja luotettavasti.

9. Integroituminen palattaessa ja arviointi

Kun osallistujat ovat palanneet kotimaahansa, heitä olisi opastettava, miten he voivat hyödyntää liikkuvuusjakson aikana hankittuja tietoja ja taitoja. Pitkäkestoisen liikkuvuusjakson jälkeen palaaville olisi tarjottava asianmukaista apua, jotta integroituminen takaisin kotimaan sosiaaliseen, koulutus- ja ammattiympäristöön olisi helpompaa. Osallistujien ja organisaatioiden olisi tarkasteltava perusteellisesti hankittuja kokemuksia, jotta voidaan arvioida, onko opintosuunnitelman tavoitteet saavutettu.

10. Sitoumukset ja vastuualat

Näistä laatuperusteista johtuvat vastuualat olisi määriteltävä selkeästi ja niistä olisi ilmoitettava kaikille asiaan liittyville tahoille, myös osallistujille. Ne olisi vahvistettava kirjallisesti, jotta vastuualat ovat selkeät kaikille asiaan liittyville tahoille.